

عنوان	کارکرد	دستور	نگارش
فصل ۱: «هستن»، «بودن»، «شدن» و «داشتن»			
درس ۱: این حشره در ابتدا یک تخم کوچک بود.	<ul style="list-style-type: none"> معرفی کردن بیان تغییرات 	<p>دستور ۱: فعل‌های ربطی «بودن» و «شدن»</p> <p>دستور ۲: فعل‌های ربطی (است، بود، شد)</p> <p>فعل‌های اصلی (رفتن، گفتن، ...)</p> <p>دستور ۳: فعل است / هست</p>	متن نوشتاری و ترتیب اجزای جمله
درس ۲: اینجا به جز کتاب چیزهای دیگری هم داریم.	<ul style="list-style-type: none"> بیان ویژگی‌ها 	<p>دستور ۱: مرور کارکردهای «داشتن»</p> <p>دستور ۲: «داشتن» برای بیان ویژگی‌ها</p> <p>دستور ۳: فعل‌های مرکب با «داشتن» (مانند: دوست داشتن، قرار داشتن، ...)</p>	سبک رسمی و غیررسمی
فصل ۲: اسم، صفت، ضمیر			
درس ۳: من شخصیت مهربان و آرامی دارم.	<ul style="list-style-type: none"> بیان ویژگی‌ها 	<p>دستور ۱: گروه اسمی (ترکیب اضافی: کیف مدیر و ترکیب وصفی: کیف بزرگ)</p> <p>دستور ۲: اسم شناس (معرفه)، ناشناس (نکره)، اسم جنس و نشانه «را»</p> <p>دستور ۳: انواع صفت (اشاره، پرسشی، مبهم، تعجبی و شمارشی)</p> <p>دستور ۴: صفت بیانی (خوب، زیبا، ...)</p>	توصیف کردن و باهم آبی اسم و صفت
درس ۴: انشای من: جامعه شهری و عشایری	<ul style="list-style-type: none"> مقایسه کردن 	<p>دستور ۱: مطابقت نهاد و فعل، نشانه جمع (ها/ان) و اسم جمع (مردم، گروه، دسته، ...)</p> <p>دستور ۲: ضمیر پیوسته مفعولی (م، ت، ش، ...)</p> <p>دستور ۳: ضمیر متممی (بهم، بهت، ...)</p>	ساختار پاراگراف (۱): جمله موضوعی و جمله‌های پشتیبان
درس ۵: تغییرات پوست و مو در سنین ۳۰ تا ۴۰ سالگی	<ul style="list-style-type: none"> بیان تعداد و مقدار 	<p>دستور ۱: صفت شمارشی (اعداد اصلی: یک، دو، ...؛ اعداد ترتیبی: اول، دوم، ...؛ اعداد کسری: یک‌سوم، ...)</p> <p>دستور ۲: صفت مبهم (هر، همه، بعضی / برخی (از) و تعدادی از، هیچ، چند، کمی و مقداری)</p> <p>دستور ۳: صفت‌های مبهم «بسیار» و «دیگر»</p> <p>دستور ۴: ضمیر مبهم (کسی، هرکس، دیگری، ...)</p>	ساختار پاراگراف (۲): جمله پایانی
درس ۶: مصاحبه شغلی	<ul style="list-style-type: none"> پرسیدن 	<p>دستور ۱: ضمیر پرسشی (آیا، چرا، کی / چه کسی، کجا، چطور / چگونه، کی / چه وقت / چه موقع)</p> <p>دستور ۲: صفت پرسشی (کدام، چند، چندم / چندمین، چه قدر / چه مقدار / چه اندازه / چه میزان، چه)</p>	پرورش موضوع (۱): پرسشگری
درس ۷: خیلی سخته بود!	<ul style="list-style-type: none"> بیان احساس تأکید کردن 	<p>دستور ۱: ضمیر در صرف افعال تک‌شناسه (گرسنه‌ام شد، گرسنه‌ات شد ...)</p> <p>دستور ۲: صفت و ضمیر اشاره (این، آن، اینها، آنها، همین، همان)</p> <p>دستور ۳: ضمیر مشترک (خود)</p>	یافتن موضوع و نوشتن از روی احساسات

عنوان	کارکرد	دستور	نگارش
فصل ۳: فعل			
درس ۸: حتی گاهی در روزهای تعطیل هم کار می‌کنم.	<ul style="list-style-type: none"> بیان واقعیت‌ها بیان عادت‌ها و رویدادهای تکراری 	<p>دستور ۱: حال ساده / حال استمراری (می‌روم) و گذشته استمراری (می‌رفتم)</p> <p>دستور ۲: کاش + گذشته استمراری (کاش می‌رفتم)</p>	نوشته عینی
درس ۹: روند رشد جمعیت جهان چگونه خواهد بود؟	<ul style="list-style-type: none"> بیان رویدادهای آینده 	<p>دستور ۱: ساخت فعل در زمان آینده (می‌روم/خواهم رفت)</p> <p>دستور ۲: حال ساده در مفهوم آینده</p> <p>دستور ۳: قیدهای زمان آینده (تا ده روز دیگر، فردا، هفته آینده ...)</p> <p>دستور ۴: فعل کمکی «خواستن»</p>	مراحل نوشتن متن
درس ۱۰: دارم برای سفر به دور دنیا برنامه‌ریزی می‌کنم.	<ul style="list-style-type: none"> بیان رویدادهای در حال انجام 	<p>دستور ۱: ساخت حال ناتمام (دارم می‌روم) و گذشته ناتمام (داشتم می‌رفتم)</p> <p>دستور ۲: قید برای بیان طول زمان در ساخت ناتمام (قیدهای این روزها، هنوز، چند روز است که، چند وقت است که، این هفته، این ماه و ...)</p> <p>دستور ۳: بیان ساخت ناتمام به شکل‌های دیگر (در حال انجام کاری بودن، مشغول کاری بودن، سرگرم کاری بودن)</p> <p>دستور ۴: حال ناتمام برای بیان آینده نزدیک</p>	سفرنامه‌نویسی
درس ۱۱: وقتی زلزله آمد، داشتی چه کار می‌کردی؟	<ul style="list-style-type: none"> بیان دو رویداد همزمان در گذشته 	<p>دستور ۱: حال ساده و گذشته ناتمام (همزمانی) حروف ربط «وقتی که» و «که»</p> <p>دستور ۲: حال ساده و گذشته ناتمام</p> <p>- قطع شدن یک کار توسط کاری دیگر</p> <p>دستور ۳: گذشته ناتمام</p> <p>- بیان انجام عملی به طور تدریجی</p>	یکپارچگی متن و پیوستگی معنایی
درس ۱۲: تاکنون تبریز را دیده‌اید؟	<ul style="list-style-type: none"> بیان تجربه‌ها نقل قول غیرمستقیم اظهار تعجب بیان وقوع یک اتفاق در آینده 	<p>دستور ۱: گذشته نقلی</p> <p>- بیان تجربه‌های زندگی</p> <p>- قیدهای «بارها / بارها ... بار»، «تا حالا / تاکنون»، «هنوز»، «تازه»؛ «به تازگی»، «قبلاً» (بارها با افراد عجیب ملاقات کرده‌ام).</p> <p>دستور ۲: گذشته نقلی</p> <p>- نقل قول غیرمستقیم (او گفت که یک کیف برای مادرش خریده است).</p> <p>دستور ۳: گذشته نقلی</p> <p>- بیان تعجب (تا حالا به اصفهان نرفته‌ای؟!)</p> <p>قید «هنوز» و «تاحالا»</p>	خاطره‌نویسی

عنوان	کارکرد	دستور	نگارش
		دستور ۴: گذشته نقلی - بیان آینده (تا دو ساعت دیگر همه کارهایم را تمام کرده‌ام).	
درس ۱۳: او کنار تخت پیرمرد نشسته بود.	• بیان ترتیب و توالی انجام کارها در گذشته • بیان انجام کاری در گذشته‌های دور	دستور ۱: گذشته پیشین (ماضی بعید) - بیان ترتیب و توالی (وقتی پرستار آمد، پیرمرد مُرده بود). دستور ۲: گذشته پیشین (ماضی بعید)، قید «هنوز» دستور ۳: ساخت «تا + قید زمان» (پرنده‌ها از صبح تا حالا روی شاخه نشسته بودند). - بیان گذشته‌های دور (در گذشته‌های دور، مردم بناهای زیادی در اینجا ساخته بودند).	گزارش نویسی
فصل ۴: وجه‌نماها، ساخت حال التزامی، گذشته التزامی و فعل‌های بی‌شخص			
درس ۱۴: ای کاش عاقل‌تر بودم!	• بیان پشیمانی و حسرت • سرزنش کردن	دستور ۱: کاش + گذشته استمراری / گذشته پیشین - بیان حسرت و پشیمانی (کاش زودتر از خواب بیدار می‌شدم). دستور ۲: شرطی ممکن و ناممکن / تحقق نیافته دستور ۳: باید + گذشته استمراری - سرزنش کردن (باید زودتر از خواب بیدار می‌شدم).	پرورش موضوع (۲): اگر نویسی
درس ۱۵: کاشکی به آلبوم عکس داشته باشم!	• بیان امید و آرزو	دستور ۱: حال التزامی (کاش / امیدوار بودن + حال التزامی) (امیدوارم / کاش باران بیارد). دستور ۲: گذشته التزامی (کاش / امیدوار بودن + گذشته التزامی) (امیدوارم / کاش علی از سفر برگشته باشد). دستور ۳: کاش + گذشته استمراری - برای بیان آینده (کاش تابستان آینده به مسافرت برویم).	داستان نویسی
درس ۱۶: می‌تونم با گوشیت زنگ بزنم خونه؟	• بیان توانایی‌ها • اجازه گرفتن و اجازه دادن • درخواست کردن	دستور ۱: توانستن - بیان توانایی و عدم توانایی (سارا می‌تواند به زبان فرانسه صحبت کند). دستور ۲: توانستن - درخواست کردن، اجازه گرفتن و اجازه دادن (می‌تونی تلویزیون تماشا کنی!).	نامه رسمی: نوشتن درخواست
درس ۱۷: باید قدر زمان را دانست.	• بیان امکان و انتخاب • بیان الزام و اجبار	دستور ۱: توانستن - امکان و انتخاب (امروز کلاس ندارم و می‌تونم به دانشگاه بروم). دستور ۲: باید + حال التزامی - بیان الزام (مهسا باید به دانشگاه برود تا استادش را ببیند). - بیان توصیه (باید این فیلم رو ببینی! خیلی جالبه!). دستور ۳: توانستن	پرورش موضوع (۳): گزین‌گفته‌ها

عنوان	کارکرد	دستور	نگارش
		<p>- بیان امکان و انتخاب در گذشته: (تو می تونی با ما بیای یا تو خونه بمونی و درس بخونی!)</p> <p>- بیان پشیمانی و سرزنش کردن: (شما می توانستید بیشتر درس بخوانید، اما درس نخواندید!)</p> <p>دستور ۴: ساخت فعل بی شخص (باید در مورد این مشکل بیشتر فکر کرد..)</p>	
درس ۱۸: شغل هایی که ممکن است در آینده وجود نداشته باشند.	<ul style="list-style-type: none"> • بیان شک و تردید و احتمال • بیان قطعیت • نتیجه گیری 	<p>دستور ۱: حال التزامی</p> <p>- بیان احتمال کاری در آینده (احتمال دارد به دلیل طوفان پروازها انجام نشوند.)</p> <p>دستور ۲: گذشته التزامی</p> <p>- بیان احتمال کاری در گذشته (احتمال دارد به دلیل طوفان پروازها انجام نشده باشند.)</p> <p>دستور ۳: ممکن نیست / باید + گذشته التزامی</p> <p>- نتیجه گیری و بیان قطعیت (باید باران باریده باشد، چون چمن ها خیس هستند.)</p>	علائم نگارشی (۱)
فصل ۵: جمله، حروف ربط و اضافه			
درس ۱۹: سحر خیز باش تا کامروا باشی!	<ul style="list-style-type: none"> • بیان علت • بیان هدف • بیان نتیجه 	<p>دستور ۱: جمله مرکب و ساختار آن (پنجره را باز کردم، به علت این که هوا گرم بود.)</p> <p>دستور ۲:</p> <p>- بیان علت</p> <p>حروف ربط: به همین دلیل، به همین علت، به همین سبب</p> <p>حروف اضافه: به علت، به دلیل، به خاطر، در اثر</p> <p>دستور ۳:</p> <p>- بیان هدف</p> <p>حروف ربط: با هدف اینکه، به منظور این که، تا، که</p> <p>حروف اضافه: برای، با هدف، به منظور</p> <p>- بیان نتیجه</p> <p>حروف ربط: پس، بنابراین، در نتیجه</p> <p>حروف اضافه: در نتیجه</p>	بازنویسی متن
درس ۲۰: مردی که زیبایی ها را می دید ...	<ul style="list-style-type: none"> • توصیف کردن • توضیح دادن 	<p>دستور ۱: بند موصولی و ساختار آن (فردا به پارکی که نزدیک خانه مان است، می روم.)</p> <p>دستور ۲: بند موصولی توصیفی (کالاهایی که تخفیف دارند، پس گرفته نمی شوند.)</p>	علائم نگارشی (۲)

عنوان	کارکرد	دستور	نگارش
		بند موصولی توضیحی (فرامرز که ماهیگیر ماهری است، دیروز نتوانست ماهی بگیرد.) دستور ۳: «که» ربط (به پارک رفتم که بازی کنم.) «که» متمم نما (دوستم گفت (که) دیروز امتحان نداده است.)	
درس ۲۱: قبل از اینکه دیر شود، باید کاری کرد.	<ul style="list-style-type: none"> • بیان زمان و مکان • بیان ترتیب و همزمانی رویدادها 	<p>دستور ۱: زمان و مکان</p> <p>حروف اضافه: از، تا، در، به</p> <p>دستور ۲:</p> <p>- بیان پایان زمان یا مکان</p> <p>حروف ربط: تا، تا وقتی که و تاجایی که</p> <p>دستور ۳:</p> <p>- ترتیب رویدادها</p> <p>حروف ربط: قبل، پیش از این که، بعد، پس از این که</p> <p>حروف اضافه: قبل از، پیش از، بعد از، پس از</p> <p>- همزمانی رویدادها</p> <p>حروف ربط: همین که، وقتی که، تا، به محض این که، به مجرد این که</p> <p>حروف اضافه: به محض، به مجرد</p>	<p>پرورش موضوع (۴):</p> <p>بارش فکری</p>
درس ۲۲: زندگی بدون پول	<ul style="list-style-type: none"> • نفی و سلب کردن • بیان همراهی و مشارکت • نفی یا استثنا قرار دادن • اضافه کردن موارد بیشتر • انتخاب کردن 	<p>دستور ۱:</p> <p>- نفی، همراهی و مشارکت</p> <p>حرف ربط: بدون اینکه و حروف اضافه: با، بدون، بی</p> <p>دستور ۲:</p> <p>- استثنا قرار دادن و افزودن</p> <p>حروف ربط: و، نیز، همچنین، به علاوه، علاوه بر این، گذشته از این</p> <p>حروف اضافه: جز، به جز، الا، مگر، به غیر از، به استثنای، (اضافه بر ... هم ...)، (علاوه بر ... هم ...)، (گذشته از ... هم ...)، (به جز ... هم ...)، (به غیر از ... هم ...)، (افزون بر ... هم ...)</p> <p>دستور ۳:</p> <p>- افزودن، انتخاب کردن و نفی</p>	<p>یکپارچگی و انسجام متنی</p>

نگارش	دستور	کارکرد	عنوان
	<p>حروف ربط چند جزئی: (علاوه بر اینکه ... هم ...). (گذشته از اینکه ... هم ...). ((به جز اینکه ... هم ...). (غیر از اینکه ... هم ...). (نه تنها... بلکه ... نیز). (هم ... هم ...). (از یک طرف ... از طرف دیگر...). (از یکسو ... از سوی دیگر...). «یا ... یا ...» «نه ... نه ...»</p>		
<p>نوشتۀ ذهنی: جانشین‌سازی</p>	<p>دستور ۱: ساختار جمله‌های شرطی ممکن حروف ربط: اگر، تا (وقتی که)، به شرط اینکه، در صورتی که، چنانچه، مگر این که، آلا این که، به شرطی که، مشروط بر این که حروف اضافه: به شرط، در صورت دستور ۲: گذشته استمراری و گذشته پیشین در ساخت شرطی ناممکن - بیان افسوس و پشیمانی دستور ۳: - بیان جایگزینی حروف ربط: به جای این که، در عوض این که حروف اضافه: به جای، در عوض - بیان تبادل و جابه‌جایی حروف اضافه: در ازای، در مقابل</p>	<ul style="list-style-type: none"> • بیان شرط • بیان تأسف و پشیمانی • جایگزینی و جابه‌جایی 	<p>درس ۲۳: اگر زمان را از دست بدهیم...</p>
<p>مقایسه و تقابل</p>	<p>دستور ۱: ساخت برتر و برترین - بیان تفاوت‌ها حرف اضافه «از» و «نسبت به» دستور ۲: - بیان شباهت‌ها حروف ربط: هم، «هم ... هم ...»، نه، «نه ... نه ...» حروف اضافه: مثل، مانند، شبیه دستور ۳: - بیان برابری حروف ربط: «چه ... چه ...» و «خواه ... خواه ...» ساخت «... هم به اندازه + ... + فعل مثبت» (زهرام به اندازه من کار می‌کند). - بیان تفاوت</p>	<ul style="list-style-type: none"> • مقایسه کردن (بیان برابری، شباهت و تفاوت‌ها) • بیان تقابل 	<p>درس ۲۴: رایانه شبیه‌ترین دستگاه به مغز انسان است.</p>

نگارش	دستور	کارکرد	عنوان
	ساخت «... به اندازه + ... + فعل منفی» (زهر را به اندازه سوسن هنرمند نیست). دستور ۴: - بیان تقابل حرف ربط: اما، ولی، اگرچه / گرچه، با وجود این که/آنکه، با آنکه / با این که، علیرغم اینکه، برخلاف اینکه، در حالی که، هر چند (که)، با این حال، با این همه، برعکس حرف اضافه: برعکس، علیرغم، با وجود، برخلاف		
فصل ۶: ساخت سببی			
علائم نگارشی (۳)	دستور ۱: فعل سببی (نوع اول) (مری اسب را در میدان دواند). دستور ۲: فعل سببی (نوع دوم) با فعل‌های «باعث شدن»، «اجازه دادن»، «تشویق کردن»، «مجبور کردن» (سروصدا باعث شد پرپسا خوب ن خوابد). دستور ۳: فعل سببی، «دادن + حال التزامی» (دادم تعمیر کار ماشینم را تعمیر کند).	<ul style="list-style-type: none"> • وادار کردن • بیان علت • تشویق کردن • سپردن کار به دیگران 	درس ۲۵: انسان جنگل‌ها را سوزاند تا ...
فصل ۷: ساخت مجهول			
متن تحقیقاتی و علمی	دستور ۱: ساخت مجهول (پنجره بسته شد). دستور ۲: فعل‌های خاص در ساخت مجهول (مانند قرار گرفتن)	<ul style="list-style-type: none"> • بیان عملی بدون اشاره به فاعل آن • ارائه خبر 	درس ۲۶: زخمی شدن گاو باز اسپانیایی خبرساز شد!
فصل ۸: قید			
خلاصه‌نویسی	دستور ۱: قیدهای تکرار (همیشه، هرگز / دیگر، گاهی (اوقات) / بعضی (اوقات)، به ندرت، اغلب، دوباره...) قید چگونگی (خوب، بد، زیبا، بادقت، آهسته، به سرعت، به طور ناخودآگاه...) قیدهای نشاندار (احتمالاً، مثلاً، به تدریج، به آرامی، به سختی، با سرعت...) دستور ۲: قیدهای زمان (قبلاً، سال گذشته، فردا، امروز و پارسال ...) قید مکان (اینجا، در خانه، مدرسه، تهران و ...) دستور ۳: قیدهای تأکید (بله، حتماً، یقیناً، مطمئناً، قطعاً، بی‌شک...) قید مقدار (کم، بیش، خیلی، بس، کمی و ...)	<ul style="list-style-type: none"> • میزان و چگونگی چیزی و انجام کاری • بیان زمان و مکان • بیان مقدار چیزی • تأکید کردن 	درس ۲۷: برای این که خوب سخنرانی کنید، ...